ORĘDOWNIK POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Abonament:
kwartalnie: w ekspedycji . . . . 180.00 mk.
„ na poczcie . . . . 189.00 mk.
numer pojedyńczy . . . . 10.00 mk.

Dział urzędowy ⊟ nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 25-go marca 1922 r.

Ogłoszenia:
wiersz nonparelowy lub miejsce jego . . . . . . 5.00 mk.
wiersz reklamowy w dziale nieurzędowym . . . . 10.00 mk.
Dla ogłaszających z poza powiatu 50 % więcej

Nr. 24 | **Za redakcję:** Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie. Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje sie do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł. | **Druk:** ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE. Nakład własnej księgarni. Telefon 84. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin | **Rok 35**

Wrazie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doodszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 146. **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6. lutego 1922 roku w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle.**

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 21. października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. nr. 85 poz. 464) zarządza się co następuje:

§ 1. Wszystkie zajmujące się wytwarzaniem lub przetwarzaniem dóbr zakłady przemysłowe, tak państwowe jak komunalne i prywatne, zatrudniające 20 robotników lub więcej, są obowiązane przesyłać do Głównego Urzędu Statystycznego co miesiąc sprawozdanie o stanie zatrudnienia według wzoru przepisanego wrzez Główny Urząd Statystyczny. Sprawozdanie za miesiąc sprawozdawczy należy wysyłać najpóźniej dn. 5. następnego miesiąca.

§ 2. Na wypadek zawieszenia lub zaprzestania albo wznowienia produkcji zakłady wymienione w § 1 mają obowiązek zawiadomić o tym fakcie w ciągu tygodnia z podaniem przyczyny. Główny Urząd Statystyczny oraz właściwy urząd wojewódzki a w Warszawie Ministerstwo Przemysłu i Handlu (inżyniera przemysłowego na miasto Warszawę).

§ 3. Zakłady wymienione w § 1 nawet w razie czasowego zmniejszenia się liczby robotników poniżej 20 powinny nieprzerwanie nadsyłać zwykłe sprawozdania miesięczne.

§ 4. Za regularne nadsyłanie przepisanych sprawozdań oraz prawdziwość danych zawartych w sprawozdaniach, odpowiedzialność ponoszą właściciele, względnie kierownicy zakładów wskazanych w § 1.

§ 5. Osoby wymienione w §. 4. winne wykroczenia przeciw przepisom zawartym w §§ 1—3 niniejszego rozporządzenia, podlegają karze grzywny do 600,— mk. a w razie niemożności uiszczenia może być wymierzona kara w wysokości podwójnej. Kary te wymierza władza administracyjna I. instancji, stronie zaś służy odwołanie się według obowiązujących przepisów a w szczególności w b dzielnicy pruskiej, przy odpowiednim zastósowaniu przepisów pruskiej ustawy o wydawaniu policyjnych rozporządzeń karnych w sprawach o wykroczenia z dnia 23. kwietnia 1883 r. (pr. Zb. ust. str. 85).

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18. października 1920 r. w przedmiocie statystyki stanu zatrudnienia w przemyśle (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 759).

Przydent Ministrów (—) Antoni Ponikowski
Minister Przemysłu i Handlu
(—) w z. Henryk Strasburger
Minister Pracy i opieki Społecznej (—) L. Darowski
Minister b. Dzielnicy Pruskiej (—) Wybicki

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.
— Nr. dz. 1927/22. St. I. —
Koźmin, dnia 22. marca 1922 r.
Starosta Czarnecki

Nr. 147. **Rozporządzenie Ministra Skarbu, Ministra Sprawiedliwości i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 13. lutego 1922 r. w sprawie uzupełnienia art. 4 rozporządzenia o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznemi.**

Na podstawie ustawy z dnia 17. grudnia 1921 r. w przedmiocie udzielenia Ministrowi Skarbu pełnomocnictwa do wydawania rozporządzeń w sprawie regulowania obrotu pieniężnego z krajami zagranicznemi oraz obrotu obcemi walutami (Dz. U. R. P. nr. 104, poz. 748) zarządza się co następuje:

§ 1. Art. 4 rozporządzenia z dnia 31. grudnia 1920 r. o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznemi (Dz U. R. P. 1921 r. nr. 18. poz. 104), uzupełnia się przez dodanie po ustępie pierwszym ustępów drugiego, trzeciego i czwartego o brzmieniu następującem:

W wyjątkowych wypadkach może Ministerstwo Skarbu przyznawać prawa dokonywania tranzakcji dewizami i walutami zagranicznemi bez pośrednictwa banków dewizowych poszczególnym firmom handlowym i przemysłowym. Firmy te będą jednakże miały wówczas prawo dokonywania tylko takich operacji, które będą każdorazowo wyszczególnione w upoważnienia Ministerstwa Skarbu.

W zakresie powyższych operacji podlegać będą te firmy tym samym obowiązkom i kontroli co banki dewizowe.

Również może Ministerstwo Skarbu względnie organy przezeń wyznaczone zezwalać w poszczególnych wypadkach firmom i instytucjom finansowym nie będącym bankami dewizowemi na dokonywanie tranzakcji, które w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia zastrzeżone są wyłącznie bankom dewizowym.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu (—) Michalski
Minister Sprawiedliwości (—) Sobolewski
Minister b. Dzielnicy Pruskiej (—) Wybicki

Powyższe podaję do wiadomości.
— Nr. dz. 1928/22 St. I. —
Koźmin, dnia 22. marca 1922 r.
Starosta.
Czarnecki.

Nr. 148. **Rozporządzenie policyjne w przedmiocie noszenia broni.**

Na podstawie §§ 6, 12 i 15 ustawy o zarządzie policyjnym z dnia 11. marca 1850 (Zb. u. str. 265) i §§ 137 i 139 ustawy o ogólnej administracji krajowej z dnia 30 lipca 1883 (Zb. u. str. 195) za zgodą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zarządzam na obszar Województwa Poznańskiego co następuje:

Art. 1.

Noszenie broni kolnej, siecznej i palnej jest zakazane.

Art. 2.

a) Powyższy zakaz nie ma zastosowania do osób, które mocą swego urzędu lub zawodu są do noszenia przy sobie broni uprawnione, odnośne do tej broni,
b) do członków stowarzyszeń, którym przysługuje prawo noszenia broni, w granicach uprawnienia, — jednakowoż w obydwu wypadkach pod a i b tylko o tyle, o ile odnośnie do tych osób, nie zachodzą okoliczności, ze względu na które należy lub można odmowić udzielenie karty łowieckiej i jeżeli władza policyjna zawiadomiła o tem odnośną osobę.
c) do osób posiadających kartę łowiecką, odnośnie do broni, którą się posługują w wykonaniu prawa polowania.
d) do osób noszących karabele przy polskim stroju narodowem.
e) do osób posiadających przy sobie zezwolenie na noszenie broni, opiewające na własne imie i nazwisko, odnośnie do broni, w zezwoleniu wyszczególnionej.

Art. 3.

Do wydawania zezwolenia na noszenie broni kompetentną jest miejscowa władza policyjna obszaru, w którem petent zamieszkuje.

Udzielenia można odmówić lub udzielone zezwolenie każdego czasu cofnąć bez podania powodów.

Zezwolenia te nie podlegają żadnym opłatom.

Art. 4.

Nie można udzielać zezwoleń na noszenie broni kolnej, siecznej, palnej lub ukrytej w laskach, rurach lub w sposób podobny.

Art. 5.

Winni przekroczenia niniejszego rozporządzenia podlegają grzywnie do 600 mk. a w razie niemożności zapłacenia odpowiedniej karze aresztu, oprócz tego może być orzeczona konfiskata nielegalnie noszonej broni.

Art. 6.

Wszystkie dotychczas wydane rozporządzenia policyjne, odnoszące się do noszenia broni tracą moc obowiązującą.

Art. 7.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia. — L. dz. 315/22 II. Bp. 1 —

Poznań, dnia 29. stycznia 1922 r.
Wojewoda
(—) Dr. Celichowski

Powyższe rozporządzenie podaję do publicznej wiadomości.

Wszelkie wnioski i uzyskanie zezwolenia na noszenie broni skierować należy odtąd do miejscowych władz policyjnych (komisarzy obwodowych i miejskich urzędów policyjnych) które do udzielenia zezwoleń są kompetentne.

Wszelkie dotychczasowe zezwolenia udzielone przez Starostwo unieważnia się z dniem ukazania się powyższego rozporządzenia w Orędowniku powiatowym.
— L. dz. 1964/22 St. I. —
Koźmin, dnia 22. marca 1922 r.
Starosta, Czarnecki.

Nr. 149. **Odpis Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu** z dnia 27. stycznia 1922 r. **w przedmiocie wykonania dozoru nad kotłami parowemi.**

Na zasadzie art. 3 ustawy z dnia 31. maja 1921 r. o nadzorze nad kotłami parowemi (Dz. U. R. P. nr. 50, poz. 303) oraz art. 1 ustawy z dnia 6. grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 108, poz. 786) zarządza się co następuje:

§ 1. Nadzor nad wszystkiemi kotłami tak rządowemi jak i prywatnemi, z wyjątkiem kotłów podlegających nadzorowi Ministra Kolei Żelaznych oraz Ministra Spraw Wojskowych, sprawują władze administracyjne II instancji.

§ 2. Bezpośredni dozór nad wszystkiemi kotłami, poddanemi w myśl § 1 nadzorowi władz administracyjnych II instancji przekazuje się w granicach województw:

a) Białostockiego, Kieleckiego, Krakowskiego, Lubelskiego, Lwowskiego, Łódzkiego, Nowogrodzkiego, Poleskiego, Stanisławowskiego, Tarnopolskiego, Warszawskiego, Wołyńskiego i m. st. Warszawy — stowarzyszeniu dozoru kotłów w Warszawie.
b) Poznańskiego i Pomorskiego — stowarzyszeniu dozoru kotłów w Poznaniu.

§ 3. Właściciele kotłow, podpadających pod postanowienie § 2, powinni, o ile tego dotąd nie uczynili, zgłosić swoje kotły, z wyjątkiem kotłów rządowych, do wymienionych stowarzyszeń, do dnia 31-go marca 1922 r. niezależnie od tego, czy kotły są czynne, czy też nie, pod rygorem kar przewidzianych w art. 5 ustawy z dnia 31. maja 1921 r. (Dz. U. R. P. nr. 50, poz. 303).

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu.
w z. (—) Henryk Strasburger.

Powyższe rozporządzenie podaję do publicznej wiadomości i zastosowania się.
— Nr. dz. 1931/22 St. I. —
Koźmin, dnia 22. marca 1922 r.
Starosta, Czarnecki.

Nr. 150. **Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 16. grudnia 1921 r. w przedmiocie obowiązkowego zgłaszania żołtaczki zakaźnej.**

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25. lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. nr. 67, poz. 402) zarządza się co następuje:

§ 1. Obowiązek zgłaszania przewidziany ustawą z dnia 25. lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz. Urz. R. P. nr. 67, poz. 402) rozciąga się na przypadki żołtaczki zakaźnej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, traci zaś moc obowiązującą po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Zdrowia Publicznego.
(—) Chodźko.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.
— Nr. dz. 1880/22 St. I. —

Koźmin, dnia 20. marca 1922 r.
Starosta, Czarnecki.

Nr. 151. „Monitor Polski" z dnia 7. 2 1922 r. Nr. 50 ogłasza: P. Prezydent Ministrów wydał następujący okólnik do władz centralnych:

Niejednokrotnie zdarza się, że osoby prywatne w pismach, wnoszonych do władz i urzędów państwowych używają sposobu wyrażania się, nie licującego z godnością władz lub urzędu, a nawet stanowiącego wprost obrazę dla danej władzy lub poszczególnych jej organów.

Wypadki takie świadczą o osłabieniu w społeczeństwie, a przynajmniej w niektórych jego sferach, autorytetu władzy, tolerowanie zaś ich w przyszłości podkopywać może w oczach społeczeństwa powagę urzędów państwowych, a tem samem utrudnić spełnienie ciężących na nich obowiązków.

Ustawy karne, obowiązujące we wszystkich dzielnicach Rzeczypospolitej, zawierają postanowienia kwalifikujące tego rodzaju wystąpienia do władz i urzędów państwowych, jako karygodne i ścigane z urzędu Art. 154 ustawy karnej, obowiązującej w b. zaborze rosyjskim, § 185 i § 196 ustawy karnej dla Rzeszy Niemieckiej, właściwej od 15. V. 1871 r. dla ziem b. dzielnicy pruskiej, oraz § 487 — 492 — 496 powszechnej austrjackiej ustawy karnej z 27 maja 1851 r. art. V. ustawy z 17 grudnia 1862 r. (Dz. U. P. Austr. Nr. 8 z 1863 r.), obowiązujące na obszarze b. zaboru austrjackiego, dają gwarancje zabezpieczenia w sposób dostateczny autorytetu władzy przed uchybieniami jednostek.

Proszę przeto o wydanie urzędom podległym stosownego pouczenia oraz zarządzenia, by wszelkie w nieodpowiednim względzie, obraźliwym tonie redagowane korespondencje osób prywatnych do władz skierowywane bezzwłocznie do właściwych urzędów prokuratorskich dla ustawowego ścigania.

Wszystkie urzędy państwowe przestrzegać winny zasady, że obrona ich powagi jest ich obowiązkiem, że każde zwrócenie się do władzy lub urzędu państwowego, o ile przekracza granice dozwolonej krytyki postępowania władz, lub ubliża powadze urzędu, spotka się bez względu na osobę i stanowisko społeczne ubliżającego z odpowiednią represją karną.
— Nr. dz, 1886/22 St. —

Koźmin, dnia 16. marca 1922.
Starosta, Czarnecki.

Nr. 152. **Dotyczy nowej zmiany znaczków ubezpieczeniowych.**

Wszystkim pracodawcom podaję do wiadomości, że Sejm uchwalił podwyższenie dodatków do płaconych rent ubezp. inwalidowego i na starość, równocześnie podwyższeniem opłat znaczki inwalidowe.

Opłata za tygodniowe znaczki wynosi teraz w najwyższej 5 klasie przy **zarobku rocznym** ponad 1150,— mk., 30,— mk. Niższe klasy nie wchodzą przy obecnych wysokich zarobkach wcale w rachubę.

Nowe znaczki inwalidowe obowiązują począwszy od **poniedziałku 27. lutego b. r.** co znaczy że pracodawcom nie wolno za czas pracy po 27. lutego wlepiać innych znaczków, jak tylko znaczki nowe po 30 mk.

Dane znaczki, wlepione za czas pracy od 27. lutego b. r. są nieważne.

Znaczki dotychczasowe a więc 5 par. walno używać jedynie do 26. lutego r. b. włącznie.

Od 1. stycznia do 31. marca r. b. należy wlepić w karty kwitowe pracobiorcom 8 znaczków a 5,—mk. i 5,—mk. a 20,—mk. nie inaczej.

Krotoszyn, dnia 4. marca 1922 r.
(—) Pokacki, kontroler

Powyższe podaję pracodawcom do publicznej wiadomości. Szczególnie zwracam uwagę na ostatni ustęp powyższego obwieszczenia, to którego należy się ściśle zastosować.

Panów burmistrzów, Komisarzy obw. przełożonych gmin i obszarów dworskich wzywam powyższe w sposób zwykły ogłosić. — Nr. dz. 125/22 U. Ub. —

Koźmin, dnia 9. marca 1922 r.
Przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń.

Nr. 153. **Płaćcie natychmiast daninę, ponieważ w ostatnich dniach może się zdażyć, iż z powodu nawału publiczności kasy zapłaty odebrać nie będą mogły, a tem samem płatnicy narażeni będą na poniesienie wysokich procentów za zwłokę. Zapłatę przyjmuje Komunalna Kasa Powiatowa w Koźminie oraz Kasy Miejskie w Koźminie, w Boru i Pogorzeli.**

Koźmin, onia 24. marca 1922 r.
Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Nr. 154. Wszyscy subskrybenci, którzy podpisali w roku 1920 u nas pożyczkę a dotychczas nie są w posiadaniu oryginalnych sztuk, zechcą się najpóźniej do **10. kwietnia b. r.** z tymczasowym kwitem celem odebrania obligacji zgłosić.

Pp. Sołtysów i Przełożonych obszarów dworskich uprasza się powyższe podać do publicznej wiadomości.

Koźmin, dnia 24. marca 1922 r.
Powiatowa Kasa Oszczędności.

Dział nieurzędowy

Porozumienie w sprawie Wileńskiej

Warszawa, 22 marca, godz. 1 i pół po południu W ostatniej chwili można uważać porozumienie w sprawie wileńskiej między Rządem a Delegacją za osiągnięte na nowej podstawie.

Po wczorajszem posiedzeniu Sejmu późnym wieczorem i nocą porozumiewał się p. Ponikowski z członkiem Delegacji i przewodniczącym Komisji Politycznej Sejmu Wileńskiego p. Zwierzyńskim i w tej rozmowie znaleziono drogę wyjścia, a dzisiaj rano w naradach p. Ponikowskiego z wszystkimi członkami Zespołu w Delegacji ostatecznie sprawę ustalono w następujący sposób:

Członkowie Delegacji podpiszą akt złączenia z 2 marca, podpisany już przez 10 posłów wileńskich, z następującym dodatkiem:

„Podpisujemy akt powyższy w przekonaniu, że Sejm Rzpltej Polskiej ustali statut Ziemi Wileńskiej zgodny z wolą ludności tej Ziemi, wyrażoną w uchwałach Sejmu Wileńskiego".

Rząd ze swej strony wycofa wniosek, złożony wczoraj w Sejmie, a natomiast przedstawi nowy wniosek wbrzmieniu następującem:

„Sejm Ustawodawczy Rzeczypospolitej Polskiej, przyjmując do wiadomości uchwałę Sejmu Wileńskiego z dnia 20-go lutego w przedmiocie przynależności państwowej Ziemi Wileńskiej do Polski i zatwierdzające akt złączenia Ziemi Wileńskiej z Rzeczapospolitą Polską wzywa Rząd do niezwłocznego objęcia władzy w Ziemi Wileńskiej".

W ten sposób sprawa załatwiona będzie w Sejmie w Warszawie na podstawie zgodnego porozumienia z całą Delegacją a ratyfikacja przez Sejm Wileński, którą zawierał wczorajszy wniosek rządowy, zostanie uchylona i rzecz wejdzie w życie natychmiast.

W związku z tem Rząd zgłosi również jutro wniosek o przyjęcie Delegacji Wileńskiej w skład Sejmu Rzeczypospolitej.

Wobec takiego załatwienia sprawy wycofany również będzie wniosek siedmiu stronnictw. złożony wczoraj w Sejmie, a natomiast przedstawią one wniosek następujący:

„Sejm Ustawodawczy wzywa Rząd aby statut Ziemi Wileńskiej, który ma być wniesiony do Sejmu, zgodny był z wolą ludności, wyrażoną w uchwałach Sejmu Wileńskiego".

Posiedzenie Komisji Konstytucyjnej wobec tych narad zostało odłożone z godziny 11-tej najprzód na 1-szą a potem na 5-tą popołudniu.

O godzinie 2-giej odbywa się posiedzenie Rady Ministrów, na którem ma być zatwierdzone porozumienie ustalone w naradzie p. Ponikowskiego z Delegacją.

Przełom w sytuacji strajkowej.

Strajk, jak wiadomo, nie objął wszystkich zakładów przemysłowych w Poznaniu. Nie strajkują zakłady miejskie i dość znaczna ilość przedsiębiorstw prywatnych. W wtorek do jednego z dyrektorów gazowni zgłosiła się delegacja komitetu strajkowego z żądaniem by pracujących robotników rozpuszczono w imię solidarności. Delegacja otrzymawszy odpowiedź, że robotnicy gazowni strajkować nie chcą i że dyrekc,a nie mogłaby spełnić tego żądania, zapowiedzieli, że w sprawie tej zwrócą się do Magistratu, gdzie ich jednak dotychczas nie widziano.

W środę rano odbyło się zgromadzenie pracowników gazowni i elektrowni miejskiej, na którem ogromną większością uchwalono nie przyłączać się do strajku.

W wtorek doszło do ugody w Domu Spedycyjnym Hartwiga i w środę rano wszyscy pracownicy wrócili do pracy. Jest uzasadniona nadzieja, że w wtorek lub w środę skończy się strajk tramwajarzy i ruszą tramwaje. Wśród ogółu strajkujących coraz szerzy się niechęć do strajku i do tych którzy strajk wywołali w chwili najmniej do tego odpowiednie. Wczoraj t. j. we wtorek grubki strajkujących obsadzili wejścia do zakładów fabryki H. Cegielskiego, usiłując niedopuszczać urzędników. Policja i wojska z wielkiem taktem jednak zaprowadziła porządek.

Na prowincji strajk wygasa. Z całego szeregu miejscowości, jak Pleszew, Ostrów, Grodzisk, Buk, Międzychód, Krotoszyn nadchodzą wiadomości, że doszło już do ugody na warunkach takich, iż stawki dochodzą tam obecnie do wysokości październikowych płac poznańskich z różnicą o 5-10 procent na korzyść Poznania.

W Grudziądzu jeszcze sytuacja nie uległa zmianie Strajk trwa.

Na prowincji.

Na prowincji likwidacja strajku czyni postępy. Ugody zawiera się podstawie poznańskiej taryfy październikowej z odpowiednią zniżką stosownie do warunków miejscowych. W Poznaniu pracodawcy gotowi są zawrzeć ugodę z pracobiorcami na podstawie przywróconej taryfy październikowej, jednakże nie chcą przyznać ponadto żadnych podwyżek. Na Pomorzu sytuacja niezmieniona. Wiadomość jakoby w Toruniu podjęto pracę jest przedwczesna.

Strajk w Bydgoszczy.

(Rzp.) Bydgoszcz, 22. marca. Trwający już od dłuższego czasu strajk robotników przedsiębiorstw bydgoskich zaostrza się, ponieważ pracodawcy nic nie chcą słyszeć o przyjęciu warunków, ustalonych przez Komisję Rozjemczą, które to warunki zostały przyjęte przez robotników. Różnica wynosi 136 — 150 mk. Ostateczna decyzja zapadnie w dniu jutrzejszym na naradach pracodawców w Grudziądzu. Do tej pory strajk robotników będzie trwał.

Porządek publiczny nie został zakłócony przez strajkujących do tej pory żadnemi gwałtami.

W środę rano odbył się wiec robotników przy udziale 5 tysięcy osób. Na wiecu tym delegaci robotników złożyli sprawozdanie z przebiegu układów, poczem oświadczono gotowość przyjęcia warunków ustalonych przez Komisję Rozjemczą.

Sprawy polskie

ARESZTOWANIE ROSJAN W WARSZAWIE.

Wśród Rosjan zamieszkałych w Warszawie dokonano w ostatnich dniach około 40 aresztowań (m. i. jenerałów: Nowikowa, Gorłowa, Machrowa pani Lubimowej z Czerwonego Krzyża Rosyjskiego) z powodu działań monarchistycznych, naruszających prawo azylu, z którego korzystali.

PRZED KOŃCEM UKŁADÓW GENEWSKICH.

(Rzp.) Genewa, 22 marca. Prezydent Calonder podjął w dniu wczorajszym akcję pośredniczącą między pełnomocnikami Polski a Niemiec w celu doprowadzenia do uzgodnienia stanowisk obu stron w sprawach spornych. Niezależnie od tego, obydwaj pełnomocnicy odbywają narady bezpośrednie między sobą. O ile pośrednictwo prezydenta Calondera i narady bezpośrednie pozostaną bez skutku, wówczas prezydent Calonder rozpocznie w dniu dzisiejszym badanie spraw spornych w charakterze rozjemcy, poczem po upływie dwóch dni ogłosi swój wyrok w tych sprawach.

Zaznaczyć należy, że zdołano wczoraj osiągnąć porozumienie jeszcze w jednej sprawie, a mianowicie w sprawie komunikacji przez Kluczbork,

PRZED PODRÓŻĄ P. SKIRMUNTA.

Paryż, 21 3. (Pat.—Havas.) „Journal des Debats", zamieszczając wiadomość o bliskiej podróży ministra Skirmunta do Paryża i Londynu, która to podróż będzie stanowiła analogję do niedawnej podróży Benesza, zwraca uwagę na przychylne dla Polski komentarze prasy czeskiej, która stwierdza rezultaty działalności gabinetu p. Ponikowskiego dla konsolidacji Polski pod względem politycznym i ekonomicznym. Równocześnie dziennik paryski zwraca uwagę na to, że rokowania w Bukareszcie i Belgradzie, poprzedzające konferencję genueńską, stanowią znaczne zbliżenie pomiędzy Polską a Małą Ententą, uwypuklając coraz bardziej zarysowujący się paralelizm interesów i poglądów tych państw oraz dalszego rozwoju ich polityki, co jednakże nie oznacza, pisze „Journal des Debats", jakoby Polska weszła w skład Małej Ententy. W końcu dziennik powstaje przeciwko propagandzie niemieckiej, rozpowszechniającej fałszywe wiadomości o wejściu Polski w skład Małej Ententy i zawarciu przez nią przymierza z państwami bałtyckiemi.

KONTROLA DŁUGÓW PAŃSTWOWYCH.

Przedłożony przez Ministerstwo Skarbu projekt ustawy o sejmowej kontroli długów państwowych, która ma ująć jedno z najważniejszych konstytucyjnych uprawień Sejmu w tej dziedzinie, zawiera literalnie następujące dwuwierszowe uzasadnienie:

„Projekt ten jest wykonaniem art. 8 konstytucji, a zawarte w nim postanowienia odpowiadają wogóle podobnym normom zagranicznym".

Ten sposób przedkładania projektów ustawowych Sejmowi przez p. Ministra Skarbu budzi wśród posłów zdziwienie jako bądźcobądź uproszczony.

SPRAWA UNIFIKACJI.

(Rzp.) Poznań, 22. marca — Z powodu mającej nastąpić z dniem 1-szym kwietnia unifikacji byłej Dzielnicy Pruskiej z resztą dzielnic pod względem administracyjnym „Kurjer Poznański" zamieścił w tej sprawie artykuł pióra p. Kierskiego, który zwraca uwagę, że poznańczycy nie cieszą się sympatją w Warszawie. Na wyższych urzędach państwowych brak wielkopolan, to też trzeba się zastanowić nad okolicznością, iż władze centralne w Warszawie nie są zaznajomione dokładnie z życiem wewnętrznem Polski Zachodniej, czego już najlepszem dowodem jest sprawa osadników niemieckich oraz monopolu tytuniowego. Byłoby z tego powodu rzeczą niezmiernie pożądaną, by utworzony został organ doradczy informacyjny o potrzebach b. Dzielnicy Pruskiej a mianowicie Rada Wielkopolska i Pomorska.

ODSZKODOWANIA ZA POWSTANIA G.-ŚLĄSKIE

(Rzp.) Berlin, 25. marca. Obecnie ogłaszają tu wymianę not pomiędzy Rządem Niemieckim a Radą Ambasadorów w sprawie żądania postawionego przez Niemcy o wynagrodzenie szkód poniesionych przez ludność niemiecką G. Śląska w czasie powstań polskich.

Rada Ambasadorów zaznacza w odpowiedzi, że nie uważa chwili obecnej za stosowną do badania kto ponosi całą odpowiedzialność za niepokoje na Górnym Śląsku, uważa jednakże za swój obowiązek oświad-

czyć, że w każdym razie teza, postawiona w piśmie ambasadora niemieckiego nie jest zgodna z rzeczywistością. Traktat Pokojowy przewiduje, że koszta administracji obszaru plebiscytowego, przypadające Komisji Międzysojuszniczej, mają być pokryte z dochodów miejscowych. Wobec tego jest rzeczą zrozumiałą, że szkody wyrządzone na obszarze plebiscytowym mają być pokryte z dochodów tego obszaru. Na wypadek, gdyby dochody miejscowe nie wystarczyły, musianoby ustalić, pod jakimi warunkami mają nastąpić świadczenia odszkodowawcze. Jednakże nigdy nie może wchodzić w rachubę odpowiedzialność Sprzymierzonych.

KURS MARKI POLSKIEJ.

(Rzp.) Gdańsk, 21 lutego. Marka polska 6.92½—6.96½. Przekaz na Warszawę 6.98½—7.01½, przekaz na Poznań 6.98½—7,01½. Końcowe notowania marki 7.

(Rzp.) Berlin, 21 lutego. Marka polska 7.10—6.95, przekaz na Warszawę 7.15—7.00, noty Kriesa około 7½.

(Rzp.) Katowice, 21 marca. Markę polską notowano dziś 7.50.

Ze świata

NAJWIĘKSZY DWORZEC ŚWIATA.

(Rzp.) Londyn, 12. marca. W nieobecności króla dokonała królowa uroczystego otwarcia nowego dworca Waterloo. Jest to największy dworzec świata, dziennie kursuje tam 1200 pociągów, które przewożą 140 tysięcy pasażerów. Dworzec ten rozporządza najnowszymi urządzeniami.

Z sejmika powiatowego

W czwartek, 23. b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie nowo wybranego sejmiku powiatowego. Na intencję tego posiedzenia odprawił w Koźminie ks. dziekan Borkowski z Borku uroczystą mszą św. na której obecni byli wszyscy posłowie sejmiku i wiele zaproszonych gości. O godz. 11-tej zagaił p. starosta Czarnecki uroczyste posiedzenie w sali posiedzeń w Starostwie witając wszystkich serdecznem przemówieniem i udzielił głosu p. Chełkowskiemu z Starogrodu, który był pierwszem polskim starostą w Koźminie. Tenże wskazał w gorących, tchnących patryotyzmem słowach powstanie powiatu koźmińskiego przypominał zebranym lata niewoli pruskiej któreśmy przeżli i zakończył swą mowę okrzykiem „Cześć powiatowi Koźmińskiemu!" Gorącemi oklaskami i powstaniem z miejsc podziękowano mówcy zatę przemowę. Pan starosta Czarnecki przerwał po ukończeniu uroczystej części posiedzenia na 10 minut a po upływie tychże przystąpił sejmik do pracy. Jako protokulistę wybrał sejmik jednogłośnie pana Siniecki ego zaprz. sekretarza Wydziału powiatowego. Po załatwieniu kilku formalności przystąpiono do wyboru W y d z i a ł u p o w i a t o w e g o. Wybrano po tajnem głosowaniu pp. Chełkowskiego, Nowakowskiego, Dopierałę, Kulińskiego, Dr. Synoradzkiego i Krawca, zaś do s e j m i k u w o j e w ó d z k i e g o p. starostę Czarneckiego i ks. dziekana Borkowskiego. Pozatem wybrano poszczególne komisje jak wyżkowa komisję przeglądu, Zarząd i Radę Nadzorczą Pow. Kasy Oszczędności komisję drogową itd. Do Rady szkolnej wybrano ks. dziekana Borkowskiego, pp. Sierszulskiego, Rybakowskiego, dr. Synarodzkiego i Tarnowskiego, a na zastępców pp. ks. Czerwińskiego, Burdziaka, Nowakowskiego, Kulińskiego i Ostrowskiego. O godz. 2-giej solwował p. starosta Czarnecki pierwsze posiedzenie sejmiku powiatowego. „Szczęść Boże" w dalszej zgodnej pracy na korzyść powiatu. E. K.

Wiadomości miejscowe

Koźmin. Towarzystwo Czytelni Kobiet z współudziałem miejscowych towarzystw przygotowuje nam nielada ucztę duchową w niedzielę dnia 2. kwietnia popoł. o godz. 5 tej na sali pana Grodzkiego (Hotel du Nord) i to: „Obchód ku uczeniu setnej rocznicy urodzin Teofila Lenartowicza, pierwszego poety ludowego". Dochód z obchodu przeznacza się na szkoły kresowe. Ze względu na wyniosły cel sala powinna być zapełniona pod brzegi. Bliższych szczegułów można się dowiedzieć z afiszy.

Kto zechce wypożyczyć na cel powyższy biust lub obraz Lenartowicza, niech się zgłosi w ekspedycji Orędownika!

Komunikaty

Renty wojskowe wypłacać się będzie począwszy od kwietnia tylko za okazaniem poświadczenia, że inwalida, wdowa i sieroty posiadają obywatelstwo polskie. Poświadczenia takie wystawia tylko Starostwo.

Z poczty donoszą nam, że podwyższa się od 15. 4. 22 telefoniczne rozmowy międzymiastowe o 50%, zaś ryczałtowe opłaty roczne o 100%.

Wiadomości pozamiejscowe

Kara w Włocławku. W dniu 18. bm. wiceprezydent miasta, p. Gadomski, ogłosił odezwę do ludności, wzywając ją do udekorowania gmachów flagami z okazji imienin p. naczelnika Państwa. Część właścicieli domów nie usłuchała wezwania p. wiceprezydenta miasta, wobec czego została pociągnięta do odpowiedzialności policyjnej.

Przemyślny złodziej. Na bruku poznańskim pojawił się wyrafinowany złodziej, specjalista na torebki damskie, który dokonuje kradzieży zwykle w ten sposób, że w natłoku zarzuca na rękę sobie i swojej ofiarze i potem pod chustką otwiera torebki. W ten sposób okradł on na wczorajszym targu dwie panie. W trzecim wypadku został zdemaskowany przyaresztowany. Aresztant nazywa się Stanisław Szczęśniak pochodzący z Kalisza.

Dobrane towarzystwo. Roman Kaźmierczak, Teodor Olejniczak, Leon Beskwa, Othon Neumann i Teodor Langus, młodzieńcy „wstydzący się pracować" — włamali się do składu trykotarzy przy ul. Marszталarskiej i skradli za 280 tysięcy towaru, a uczynne niewiasty Marja Tomaszewska i Fran. Kamińska dały im za towar „nieco". Sąd nie uwzględnił pomysłowości towarzyszów ani uczynności dam i skazał każdego na rok więzienia a paserki na 6 tygodni więzienia.

Ciekawe nowiny

Kara chłosty w Kanadzie. Wobec wzrastającej liczby wykroczeń przeciw bezpieczeństwu publicznemu, prowincja Kwebeku w Kanadzie, zaprowadziła u siebie karę chłosty za przestępstwa brutalne.

W tych dniach zastosowano po raz pierwszy tę karę względem pięciu przestepców, skazanych za rozbój uliczny.

Sędziowie kanadyjscy zdecydowani są mocno dać uczuć zbrodniarzom skutki „dziesięcioogonowego kota", jak nazywają w Anglji i Ameryce dyscyplinę skazując ich prócz tego na więzienie.

U maharadży Gwalioru. Zwiedzający obecnie Indje wschodnie następca tronu angielskiego, ks. Walji, odwiedził tam, między innemi, słynnego z bogactw nieprzebranych księcia hinduskiego, maharadżę Gwalioru.

Maharadża oczekiwał gościa na stacji kolejowej, wraz z sześcioletnim synkiem, Jerzym odzianym dosłownie od stóp do głowy w złoto i drogie kamienie. Po krótkich ceremonjach powitalnych, ruszył pochód do czarodziejskiego pałacu maharadży. Na czele postępowało pięć słoni ze złoconemi kłami, okrytych wspaniałemi, długiemi czaprakami, wartości wprost bajecznej. Na pierwszym z tych słoni, olbrzymie stuletnim, jechał maharadża z ks. Walji, a po przybyciu do pałacu podarował wszystkie te pięć słoni gościowi swemu „na pamiątkę".

W ogromnej hali pałacu oczekiwało na dostojnego gościa 400 sirdarów (szlachty), odzianych w szaty szkarłatne, usiane klejnotami, a cały pałac napełniała odurzająca woń kwiatów egzotycznych.

Po przeglądzie dwu szwadronów malowniczee jazdy i baterji dział władcy hinduskiego, przeprowadzono jego konie, z których pięć najpiękniejszych, podziwianych przez młodego gościa, stało się też jego własnością. Pozatem książę otrzymał od maharadży czarę kosztownych djamentów i pereł, tudzież zbiór starohinduskich dzid, mieczów, kanidżałów i tarcz, jest bowiem znawcą i zbieraczem starej broni.

Wieczorem zajaśniał olbrzymi park pałacowy tysiącami świateł i ogni sztucznych, a tańce całego legjonu czarujących bajaderek sprawiały wrażenie snu z tysiąca i jednej nocy.

Następnego dnia maharadza wyprawił dla gościa wielkie polowanie na słoniach z naganką na tygrysy. Szczęście myśliwskie tak sprzyjało ks. Walji, że w przeciągu godziny powalił celnemi strzałami trzy wspaniałe bestje, okazując przytem nadzwyczaj zimną krew i pewność ręki.

Ceromonje chińskie. Dielnica chińska w Nowym Jorku znajduje się w załobie, pora to bowiem ekshumacji zmarłych na obczyźnie chińczyków.

Tradycja wymaga, aby chińczyk, zmarły na obczyźnie. był przewieziony do ziemi ojczystej. Chińczycy zamieszkali w Stanach Zjednoczonych dbają o to bardzo i każdy z nich oszczędza na fundus zdostania się z powrotem na ziemię chińską, choćby już po śmierci.

Co siedem lat specjalny okręt, naładowany resztkami trumień ze zwłokami chińczyków, odbija od wybrzeży zachodnich Ameryki, wioząc pogrzebowy swój ładunek na drugą stronę oceanu Spokojnego. I teraz okręt taki ma odpłynąć. Pod jakiemi jednak adresami mają być wysłane zwłoki ekshumowane?

Dla zaradzenia temu, do każdej trumny chińczyka pochowanego w Ameryce dołączona jest butelka hermetycznie zamknięta, a w niej znajduje się kawałek skóry z napisanym na niej szczegółowym nekrologiem i adresem zmarłego. Przy ekshumacji rozbija się butelkę, a wyjęty z niej kawałek skóry przybija na wierzchu trumny. W tym spsób smutna przesyłka dociera do celu podróży.

Zdania i sentencje

Dziwne to zjawisko, że w życiu potoku najlżejsze natury toną.

* * *

Mając sukces w swem przesięborstwie, to jeszcze nie dowodem, że się ma talent.

* * *

Nieomylna prawda jest taką rzadkością, jak zupełnie doskonały człowiek.

* * *

Przyjaciele mówią chętnie o przeszłości, zaś przyjaciółki o przyszłości.

* * *

Nie w naszej głowie, lecz w sercu naszem znajduje się owa wielka siła, która do wspaniałych czynów nas zapala.

* * *

Strach i odwaga są zaraźliwe, lecz strach zakaża dziesięć razy prędzej, zanim odwaga raz jeden.

* * *

W czasach obecnych nie rzeczą łatwą rozpoznać ludzi charakteru.

* * *

Nie każdy wielki mąż jest wielkim człowiekiem. Jak często małym jest wielki człowiek.

* * *

Im mniejsze ziarneczko piasku, tem pewniej uważa się za oś ziemi.

* * *

Kto w świecie nie znajduje miejsca, ucieka się do swego serca.

* * *

Im mniejszymi są ludzie, tym więcej się chylą, aby być wielkimi.

* * *

W szkole życia rzadko kiedy bywa jaka uroczystość, wakacji niema nigdy a kary codziennie.

* * *

Mów o nieobecnych, jakoby obecnymi byli.

* * *

Niejeden więcej się złości z powodu plamy na swym paltocie, niż z takowej na swym honorze.

* * *

Także i najbardziej niezadowolona dziewczyna ma chwilę, gdzie zwyczajną gładką obrączkę przenosi ponad wszystkie najdrogocenniejsze kosztowności.

Ruch w Towarzystwach

Członkom Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, Komunalnych i Samorządowych na powiat Koźmiński — T. z. w Koźminie, przypominamy niniejszem o zebraniu miesięcznem i informacyjnem, które się odbędzie w niedzielę, dnia 26. marca b. r. o godzinie 1.30 popołudniu na sali posiedzeń Starostwa w Koźminie.

Na zebranie to przybędzie i wygłosi referat wiceprezes Związku Urzędników p. Młokosiewicz z Poznania.

Porządek obrad podano w Orędowniku nr. 22 (Ruch w Towarzystwach) do wiadomości.

Wobec ważnych spraw uprasza się członków Stowarzyszenia i urzędników mających zamiar do Stowarzyszenia przystąpić o konieczne przybycie na zebranie.

Przewodniczący	Sekretarz
Drzemczewski,	Andrzejczak,
Starszy naczelnik poczty	Starszy Sekretarz powiatowy.

Ofiary i pokwitowania.

Na budowę kościoła i szkoły w Zaszkowie powiat lwowski złożono następujące ofiary na posiedzeniu doradców sierót w Koźminie w sądzie powiatowym:

P. Starosta Czarnecki 500 mk., ks. proboszcz Flach 300 mk., p. burmistrz Nowakowski 200 mk., p. Klichowski ze Skokowa 200 mk., p. Dolatowski z Trzecianowa 50 mk., p. Matuszak z Wałkowa 200 mk., p. burmistrz z Borku Manthay 100 mk., p. Wolniak Fr. z Staniewa 100 mk., p. Kierczyński z Dobrzycy 100 mk., p. Zwinger, pastor z Koźmina 100 mk., p. Kowalczyk z Koźnina 100 mk., p. Kaczmarek z Grębowa 100 mk., p. Gruszka z Celestynowa 50 mk., p. Rybczyński Jakob z Głoginina 50 mk., p. Cyberski z Nowej Wsi 300 mk,, p. Berus z Borzęcic 20 mk., p. Łabędzki z Bolesławowa 30 mk., p. Osuch-Nowicki z Wałkowa 100 mk., p. Kaczmarek 100 mk.

Razem 3400 mk. Odbiór powyższych kwot od p. Dra Pasternaka potwierdzam.

M a l i n o w s k i, naczelnik sądu.

Na fundusz pomocy jeńcom, powracających z niewoli rosyjskiej, zebrano i wpłacono do kasy Czerwonego krzyża w Koźminie:

X. Prefekt Powel wraz III klasą seminarjum Nauczycielskiego 2500 mk.

Ofiarodawcom Serdecznie Bóg zapłać.

Jaworowiczowa zast. prezesowej.

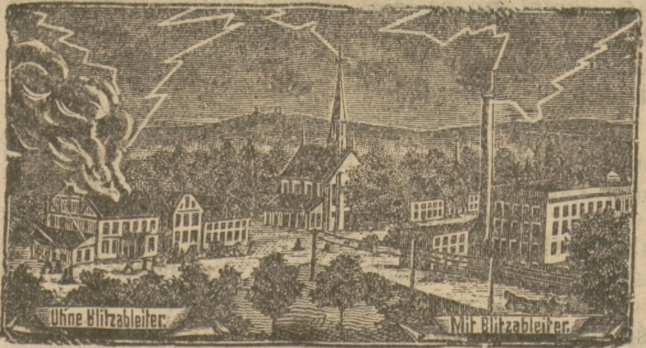
Przedsiębiorstwo pokrywania dachów

Rok założenia 1892

tekturą (papą) i wszelką blachą jako też innych prac w zakres ten wchodzących

Rok założenia 1892

Renowacje i smolenie dachów
uskuteczniam po cenach przystępnych
Instalacja wodociągów, dzwonków elektrycznych i naprawa tychże

Zakładanie Gromochronów i badanie takowych
Urzędowo egzaminowany rewizor Gromochronów

Specjalny skład sprzętów domowych i kuchennych **J. Kodur** mistrz blacharski i instalator w Koźminie

Bilanz am 30. Juni 1921.

Aktiva	M	Pf
1. Kassenbestand	14 620	88
2. Grundstück	3 000	—
3. Gebäude	6 500	—
4. Maschinen	1	—
5. Utensilien	1	—
6. Konto Korent Konto	1 979	70
7 Bestände	47 870	—
Waren Vorräte	70 843	50
8. Kaution	1 000	—
	145816	08

Passiva	M	Pf
1. Geschäftsguthaben der Genossen	3 550	—
2. Reservefonds	6 000	—
3. Spezial-Reservefonds	3 675	31
4. Stille Gesellschafter	16	—
5. Milchlieferanten Konto	17 300	—
6. Kaution Konto	2 000	—
7. Steuer Rücklage Fonds	50 000	—
8. Erneuerungs Fonds	60 000	—
9. Reingewinn	3 274	77
	145816	08

Mitgliederzahl am 1. Juli 1920 = 15
Zugang 3
Abgang 1
Mitgliederzahl am 1. Juli 1921 = 17

Mleczarnia Koźmińska

Spółka zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością

Der Vorstand
Heising von Frank Mitschke

Der Aufsichtsrat
v. Modlibowski v. Chosłowski.

Spółdzielnia Urzędnicza
otrzyma w następnych dniach
kilka wagonów węgla

Szanowni członkowie zechcą swoje zapotrzebowanie natychmiast zgłosić do naszej Spółdzielni Koźmin Rynek 16.

Równocześnie podajemy do wiadomości, że co wtorek i piątek jest w Spółdzielni do nabycia
świeże masło i ser

Zarząd Spółdzielni.

Zboże
wszelkiego rodzaju
oraz
ziemniaki
kupuje po cenach dziennych
LEON WYDUBA
(dawn. A. Matthias)
Koźmin, ulica Kościuszki

Dom z stajnią szopą i ogrodem
na sprzedaż
przy ulicy Pleszewskiej.
Gdzie? wskaże Ekspedycja Orędownika.

Sieczkarnia
mało używana na parę koni **do nabycia.**
Cieszyńska.

Około 25 mórg
pszennej ziemi
jest w całości lub częściowo w wschodniej części miasta Koźmina
do sprzedania
Zgłoszenia do ekspedycji Orędownika.

Towarzystwo Pożyczkowe w Koźminie
Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności w Poznaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Poznaniu i Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu
przyjmuje
Oszczędności
płaci procent według umowy i załatwia szybko i tanio — wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Ucznia
przyjmie od 1. kwietnia 1922 r.
Wojciech Jaworski
mistrz blacharski, Koźmin

Dachpappe, Klebemasse, Teer, Karbolineum, Dachspliße, Ornament- und Fensterglas, Fensterkitt, Portland Zement

Stückkalk

Rohrgewebe, Papp-, Rohr-, Draht-, Hufnägel, Hufeisen, Wagenreifen, Spaten, Dung-, Heu-, Rübengabeln etc. Maschinen-, Motorenöl, Heiß- u. Sattdampf — Cylinderöl, Wagenfett und Vaseline — Lederfett, Göpel, Häckselmaschinen, Pflüge, Kultivatoren u. s. w.

Textil-Waren große Auswahl

Landwirtschaftl. Bezugs- u. Absatzgenossenschaft
Spółka zapisana z ograniczoną odpowiedzialnością
Telefon 42 **Borek** Telefon 42

Dobrowolna licytacja!
W poniedziałek, 27-go marca 1922 r. przedpołudniem o godz. 10-tej sprzedawać będę w domu p. Pannwitza, Koźmin, ul. Klaszt. 27 najwięcej dającemu za gotówkę
kompletne urządzenie salonu
bardzo dobrze utrzymane
szafy, krzesełka, łóżka, stoły, sprzęty kuchenne, wannę cynkową, szafę żelazną, narzędzia rolnicze, dobrą wagę decymalną
i wiele innych rzeczy
Objekta obejrzyć można godzinę przed rozpoczęciem licytacji
Glema, komornik sądowy

Skóry obuwnicze, siodlarskie i przybory
poleca
firma Szymczak, Koźmin.

Prosimy uwzględniać firmy ogłaszające w Orędowniku powiatu Koźmińskiego.

Zapisujcie Orędownik
powiatu Koźmińskiego.